

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Titulus XXXV. De Purgatione vulgari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

TITULUS XXXV.

De Purgatione Vulgari.

SUMMARIUM.

1. Hac olim per Monomachiam,
2. Per ignem,
3. Per aquam ferventem, aut frigidam fiebat.
4. Quos purgandi modos DD. Catholici rejiciunt:
5. Nisi ex speciali Dei instinctu suscipiantur.

1. Purgatio Vulgaris, sic dicta; quod superstitiosa observatione & moribus vulgi sit introducta, pro temporum gentiumque varietate varia rituum solennitate fieri consuevit.

Et olim quidem apud Orientales Occidentalesque populos multo usu introducta firmataque fuit Purgatio per Monomachiam, sive pugnam duorum singularum: quâ criminum falsè accusati cum adversario sive accusatoribus congressi, quantumvis sæpe ætate, viribus & armorum tractandorum peritiâ essent inferiores, solius innocentie præsidio victores, calumniam depulerunt, ut refert Rainaudus de Calumnia s. 3 cap. 2 q. 4. Quod innocentie manifestandæ medium, tanquam periculosum, superstitiosumque, & omnino fallax vanumque sanctionibus Ecclesiasticis non solum antiquis, can. Monomachiam, 2. q. 5. c. 1. & c. Significantiibus 2. hic & c. sed etiam Novissimò Jure S. Synodi Tridentinæ Sess. 25. cap.

19. de Reformat. abrogatum, Tit. 14. n. 5. & 14. est dictum.

Præter hanc, purgandi ratio præfertim triplex Vulgi moribus olim invaluisse, perhibetur à Gonzalez in c. fin. n. 5.

Prima per Ignem experimentum innocentie & calumnie indicium minimè dubium censebatur, si criminis insimulatus vel aliàs de eo infamatus rogum subiret, prunas vel ignitum vomerem aut ferrum candens manibus, pedibusve innocuiis contrectaret vel calcaret: iisque læsus habebatur pro convicto, ut latè Rainaudus cap. cit. q. 5.

Altera per Aquam ferventem sive bullientem: in quam de crimine infamati aut accusati manus vel brachium immittebant: & si omnino illæsum extraherent, innocui: si amburerent, illud perpetrâsse apud varias Nationes credebantur præfertim, si adhiberentur Exorcismi & Orationes, quas permitti solitas perhibent Delrio Disquis. Mag. Lib. 4. q. 5. f. 1. & 2. & Gonzalez n. 6.

Tertia per Aquam frigidam: in quam certò ritu consecratam, qui purgandus erat, manu dextrâ cum pede sinistro & sinistra manu cum pede dextro colligatis immersus, si mergeretur, insons credebatur: si superferretur, quasi aquam tanquam fontem respuisset, convictus causâ cadebat, ut colligitur ex Adjuratione aquæ S. Dunstani, à cit. Gonzalez ibid.

lez *ibid. in fine* & Rainaudo *q. 96. relata.*

Has purgandi rationes, licet olim non defuerint, qui honestas & Christianis valde congruentes existimarent ac propugnarent, hodie tamen cum D. Angelico *2. 2. q. 95. art. 8. ad 3. p. 3. q. 80. art. 6. ad 3.* Suarez *de Irreligiosis. cap. 3. n. 8.* & Lessio *Lib. 2. de I. & I. cap. 45. n. 3.* rejiciunt ceteri alicujus nominis ac notæ TT. quorum doctrinæ magnò consensu subscribunt Canonistæ, & faciem præferunt sacri Canonis, easdem tanquam peregrina judicia & superstitiosas ac præsumptuosas vulgi inventiones reprobantes, *can. Memam 7. can. Consulisti 18. Sc. q. 5. c. Sententiam 9. Ne clerici vel Monachi c. Ex tuarum 8. de Purgat. Canon. & c. fin. hâc Rubric. idque jure optimò, partim; quòd non conveniant cum usu SS. PP. sed redoleant ritus Gentilitatis: contineantque tentationem Dei, ad cujus extraordinariam providentiam & miraculum per eas temerè recurritur, cum innocentia aut crimen ordinariis remediis detegi posset: partim verò; quòd investigandæ veritatis & occultæ labis vel innocentia detegendæ media minimè certa: imò fallacia sint ac superstitiosa; cum illis veritatis, aut innocentia, calumniavè manifestatio à Deo nusquam sit promissa; indeoque in iis non rarò deficiant innocentes: & nocentes casu, fraude vel occulta dæmonis cooperatione innoxii declarentur, ut rectè advertit *cit. Gonzalez n. 7.**

Neque eis patrocinatur paritas cum aquis amarissimis, quas in veteri Testamento ad mulierum adulteria vel innocentiam detegendam adhiberi Deus voluit Numer. *cap. 5. v. 18.* quia, ut præmittam, quòd præceptum illud, tanquam Cæremoniale, Christi morte expiravit, *c. Translato 3. de Constitut. revera paritas non est; cum hòc ipsò,*

quòd illius aquæ haustus præscriptus sit à Deo, detegendi adulterii medium licitum & nulli fallacia obnoxium fuerit, propter Divinæ assistentiæ promissionem: quæ & Divina institutio deficit in purgationis Vulgaris omnibus modis.

Neque etiam; quòd in nova Lege per ejusmodi purgationes Deus aliquando innocentia sit patrocinatus, ut docent exempla, quorum plura refert laudatus Rainaudus *q. 5.* quia, licet ejusmodi mediis, ex speciali instinctu Dei adhibitis, innocentia aliquando miraculosè delecta sit, nusquam tamen legitur, Deum illa adhibentibus assistentiam suam universaliter promississe. Cum ergo innocentiam demonstrandi vim etiam non habeant aliunde, fallacia erunt & illicita, hòc ipsò; quòd per illorum usum, præteritis mediis Ordinariis, ad specialem & extraordinariam Dei providentiam recurratur, & miraculoisa Dei ostensio præsumptuosè expectetur, Suarez *n. cit. & Sanchez Lib. 2. Moral. cap. 34. n. 12.*

Neque pro iisdem facit Concilii Maguntini sub Rabano celebrati *can. 24. Qui presbyterum occiderit Sc. ac negaverit, si liber est, cum septuaginta duobus juris: si servus, super duodecim vomeres ferventes se expurget.* Ex quo à Gratiano in Decretum translato & *can. Qui presbyterum 17. q. 4.* relato textu perpicuum est, purgationem per ignem sacri Canonibus approbatam. Sed, esto hoc perpicuum, & illius usus à nonnullis Conciliis Provincialibus fuerit receptus, cum tempore tamen, cum, fidelium Religione in superstitionem degenerante, Vulgaris purgationis usus in publicè perniciosum abusum transiisse videretur, Apostolica Cælestini, Innocentii & Honorii, ejus nominis III. autoritate antiquatus, ejusque judicium reprobatum fuit, *cc. cit.* ut præter alios *cit. Gonzalez in c. fin. n. 9.* anotavit.

TITU-